

124 noval. Zdá se, že hlavním nedostatkem bude, že se z toho utvoří důstojnické kliky, bez spojení s mužstvem a bez důvěry mužstva.

III. Skupina kolem Dr. Šrobára, do níž patří politikové hospodářští a vojenští činitelé, kteří hledají s Londýnem kontakt přes autoritu Šrobárova. Patří sem asi Zaťko, Karvaš, Čatloš (?) a jiní bývalí aktivisté, kteří se zapletli s nynějším režimem. Pracují asi víc akademicky, bez kontaktu se širšími vrstvami.

IV. Skupina kolem Országha, která díky některým lidem v USA má možnost organizovat snáze spojení se zahraničím. Lidé na Slovensku, komunisté, agrárníci i jiní Vás prosí, abyste byli opatrní. O této skupině ví a Országhovu činnost sleduje sám Mach.

C. Kající hříšníci a Sidorovci dnes hubují proti Maďarům, dělají ze sebe panslávy a hledají spojení s reakčními Poláky a klérem. Nesmí se jim věřit, jsou to hochštapleři a kdyby byli zapojeni do akce, rozbila by se i ta malá jednota, která na Slovensku je.

2. Nezkompromitovaní luďáci nejsou. Chtěli by však jimi být, a proto si tak říkají.

SÚA Praha. Ch 37-92-4/98-101. Záznam dešifrovanej došlej depeše. Strojopisný priepis.

31

[1944, začiatok decembra. Moskva.] — Náčrt možností obrany Slovenska proti nemeckej okupácii, ktorý predložil náčelník čs. vojenskej misie v SSSR plk. H. Píka splnomocnencovi sovietskej vlády a sovietskeho hlavného velenia gen. G. S. Žukovovi.

Tajné.

Obrana Slovenska proti německému vpádu.¹

Celá severní a severozápadní hranice je kryta nesnadno přechodným pohořím: od Hodonína Bílé Karpaty — Javorníky na severozápadě, záp. Beskydy — Tatry — Vys. Karpaty — na severu, se 7 přechody.

Západní hranice tvoří řeky Morava a Dunaj, které v únoru tvoří široká zavodnění (možno uměle zavodnit). Po překročení řeky Moravy možno organizovati obranu na Malých Karpatech.

Přechod Dunaje u Bratislavy se dá rovněž bránit.

Jižní hranice jsou otevřené, těžko chránitelné. Dá se však předpokládat, že Maďarsko v této konečné fázi války se nepokusí o vpád na Slovensko, aby si tím úplně uzavřelo² cestu na příznivější východ z války. Při náznacích o vpádu na Slovensko nebo při propuštění něm. vojsk skrze Maďarsko bylo by nutné zastrašiti Maďary masivním náletem na Budapešť let. jednotkami z Itálie (resp. sev. Afriky) s hrozbou, že Budapešť bude srovnána se zemí. Slovenská armáda však nesmí vyprovokovat Maďarsko obsazováním území, ztraceného vídeňskou arbitráží.

¹ V záhlaví dokumentu je rukopisná poznámka ceruzkou: „Odevzdáno gen. Žukovu 8. XII. s mapou Slovenska.“ Za textom je napísané atramentom: „Ruský překlad předán gen. Žukovu 8. XII. 1945 v 19,15 hod.“ Oficiálny titul gen. por. Žukova bol splnomocnenec Sovietskej ľudových komisárov a hlavného stanu hlavného velenia Červenej armády pre zahraničné vojenské formácie na území SSSR.

² Podľa zmyslu patrí skôr „neuzavřelo“.

Hlavní úsilí vésti k udržení severních hranic. Při něm. převaze ze západu možno vésti i ústupový boj na několika přírodních přehradách — řeky a pohoří uvnitř Slovenska, položených ve směru sever — jih. Tak možno získati čas a udržet střední a východní Slovensko do příchodu R. A. (Prostory: Žilina — Turč. Sv. Martin — Handlová — Kremnica — Zvolen — údolí Hronu a zbytek Slovenska na východ.)

Pro vojenské operace na Slovensku možno předvídati dvě eventuality:

1. Organizovat a zahájit povstání v době přiblížení sovětské fronty do oblasti Lvov — Horní Dněstr, kdy by bylo možno počítati se snadnou podporou se strany Sovětů.

O době povstání by rozhodlo čs. vrchní velitelství v dohodě s vrchn. vel. R. A. — pravděpodobně na jaře 1944.

2. Násilná okupace Slovenska německou armádou již v prvních dvou měs. 1944, kdy vzdálenost sov. fronty bude ještě poměrně velká. Přesto třeba se pokusiti organizovat branný odpor slovenské armády proti německé okupaci a utvořiti alespoň široká ohniska odporu (jako v Jugoslávii), která by po delší dobu poutala větší počet německých divizí.

Pro obě eventuality nutno připravit maximální pomoc jak voj. oddíly, tak válečného materiálu.

V prvé řadě třeba zajistit prostory letišť, na kterých by se mohl provést desant, a střediska povstání.

Nejvhodnější letiště: Kamenica u Humenné a Tri Duby u Zvolena. Obě letiště nutno obsadit a dopravit výzbroj na 2000 mužů pro prostor letiště.

Ohniska povstání, pro která nutno připravit výzbroj pro 1000 mužů: Bratislava, Trenčín, Považská Bystrica (zbrojní továrna), Ružomberok, Banská Bystrica, Spišská Nová Ves (též letiště), Prešov.

Na druhém místě naléhavosti: Žilina, Turč. Sv. Martin, Poprad.

Podrobnější plán pomoci vojenskými oddíly bude vypracován po zásadním rozhodnutí o účelnosti a podpoře povstání.

L. S.

Náčelník čs. voj. misse v SSSR
plk. gšt. H. Pika.

VHA Praha. SSSR, Čs. voj. mise v SSSR, 5/3. Koncept(?). Strojopisný priepis.

1943, [december]. Bratislava. — „Vianočná dohoda“ o vytvorení ilegálnej Slovenskej národnej rady ako jednotného centra protifašistického frontu na Slovensku a o jej programe.

Ideové smery na Slovensku, ktoré i po 6. októbri 1938 zotrvali na zásadách protifašistickej demokracie a viedli dodnes aktívny odpor proti politickému, hospodárskemu a kultúrnemu znásilňovaniu slovenského ľudu a ktoré dnes repre-

¹ Vianočná dohoda bola publikovaná tiež r. 1945 v brožúre J. Lettricha „O Slovenskej národnej rade“ a v oficiálnej publikácii „Slovenská národná rada 1944–1949“, Bratislava 1949. Tieto verzie sa odlišujú od znenia zverejneného v povstaleckej Pravde tým, že skratky „č.-sl.“ a „Č.-SR“